

Svjetski dan akreditacije

9. lipnja 2012.

Akreditacija: potpora opskrbi sigurnom hranom i čistom vodom za piće

9. lipnja 2012. godine obilježava se Svjetski dan akreditacije, svjetska inicijativa za podizanje svijesti o važnosti akreditacije i aktivnosti povezanih s akreditacijom koju su zajednički uspostavili Međunarodni akreditacijski forum (IAF) i Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC). Ovogodišnja tema Svjetskoga dana akreditacije usmjerena je na ulogu koju akreditacija ima kao potpora opskrbi sigurnom hranom i čistom vodom za piće.

Koja se glavna pitanja postavljaju?

- **Jesu li naša hrana i voda sigurne?** Jesu li bez toksina? Jesu li bez kontaminanata ili zagađivača? Jesu li bez patogena? Ako imamo alergijske reakcije na određene sastojke, možemo li vjerovati deklaracijama?
- **Jesu li autentične?** Konzumiramo li ono što mislimo da konzumiramo? Jesu li u njima sastojci koji su navedeni na konzervi ili u deklaraciji?
- **Kako se proizvodi?** Sve veći postotak stanovništva zanima se za način proizvodnje hrane i vode u bocama s obzirom na okoliš, dobrobit životinja i podrijetlo. Je li hrana ekološki proizvedena i je li bila predmetom poštene trgovine?

Proizvodnja hrane i vode uključuje složene opskrbe lance i procese. U jednostavnim uvjetima postoji proizvodnja usjeva i uzgoj životinja, slijede postupci koji uključuju žetvu i klanje. Zatim slijedi skladištenje, obrada i procesiranje te pakiranje i distribucija. Prehrambena industrija djeluje u vrlo konkurentnom, dinamičnom i zakonom uređenom okruženju.

Postoji niz složenih pitanja i područja u kojima mora postojati jak nadzor kako bi se osiguralo da je opskrba hranom i vodom sigurna kad je u pitanju masovna proizvodnja hrane i vode u urbanim i ruralnim područjima. Sve više do izražaja dolazi međunarodni aspekt proizvodnje hrane i vode jer sastojci i proizvodi mogu doći iz više zemalja širom svijeta.

Kako možemo imati povjerenje da je naša hrana sigurna i voda koju pijemo čista?

Laboratoriji, certifikacijska tijela i inspeksijska tijela (tijela za ocjenjivanje sukladnosti - TOS) mogu ocjenjivati uzorke, proizvode, usluge, sustave upravljanja ili osoblje prema određenim posebnim zahtjevima. Ocjenjivanje sukladnosti primjenjuje se radi provjere spremnosti i sigurnosti proizvoda za uporabu sukladno sa zahtjevima norma, zakonskim zahtjevima i dr. Ocjenjivanje sukladnosti stoga osigurava sredstvo za sprečavanje stavljanja na tržište nesigurnih ili nezdravih proizvoda te proizvoda štetnih za okoliš. Zakonodavci mogu postaviti opće zahtjeve ili iscrpne tehničke zahtjeve i oslanjati se na laboratorije, inspeksijska tijela ili certifikacijska tijela za provjeru usklađenosti proizvoda sa zahtjevima.

Koja je uloga akreditacije?

Akreditacija je neovisna ocjena tijela za ocjenjivanje sukladnosti prema priznatim normama uključujući ocjenjivanje njihova integriteta, nepristranosti odnosno osposobljenosti za obavljanje određenih djelatnosti.

Primjenom nacionalnih i međunarodnih norma tijela državne uprave, službe zadužene za nabavu i potrošači mogu imati povjerenje u rezultate umjeravanja i ispitivanja, inspeksijske izvještaje i certifikate koje su dobili na uvid.

U mnogim zemljama osnovana su akreditacijska tijela (*op. u Republici Hrvatskoj to je Hrvatska akreditacijska agencija (HAA)*) s osnovnim ciljem da osiguraju nadzor nad tijelima za ocjenjivanje sukladnosti.

Akreditacijska tijela koja su prošla postupak istorazinske (*peer*) evaluacije potpisuju sporazume koji osiguravaju prihvaćanje proizvoda i usluga preko nacionalnih granica, čime se stvara okvir koji podržava slobodnu trgovinu.

Te sporazume uspostavile su *Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC)* u području akreditacije laboratorija i inspeksijskih tijela i *Međunarodni akreditacijski forum (IAF)* u području akreditacije sustava upravljanja, proizvoda, usluga i osoblja.

Obje organizacije, ILAC i IAF, rade zajedno i usklađuju svoje napore kako bi akreditacija i ocjenjivanje sukladnosti u cijelom svijetu dobilo na važnosti.

Za tvrtke koje posluju u industriji hrane i vode

Trgovački lanci i trgovci hranom sve više zahtijevaju dokaze od dobavljača da njihovi proizvodi zadovoljavaju sigurnosne norme za hranu i vodu tražeći od njih akreditirana ispitna izvješća, inspekcijska izvješća i certifikate.

Sukladnost sa sigurnosnim normama za hranu i vodu pokazuje da dobavljači ispunjavaju odgovarajuću razinu sigurnosti, brigu za zaštitu okoliša i dobrobit životinja. Akreditacija i korištenje akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti također može pomoći tvrtkama u opskrbnom lancu u slučaju potencijalnih tužba.

Međunarodni sporazumi o akreditaciji pružaju infrastrukturu koja omogućuje akreditiranim certifikatima da budu prihvaćeni u cijelom svijetu. To smanjuje rizik od vraćanja proizvoda u međunarodnoj trgovini i potrebu da se proizvodi ponovno provjeravaju pri ulasku u svaku zemlju.

Koja je korist od akreditacije?

Za nacionalne vlasti i regulatore

Regulatori (tijela državne uprave) mogu postaviti opće zahtjeve ili iscrpne tehničke zahtjeve i osloniti se na akreditirane laboratorije, inspekcijska tijela ili certifikacijska tijela radi provjere usklađenosti. Regulatori, dakle, mogu smanjiti svoje unutrašnje inspekcije i stručno osoblje za ocjenjivanje i na taj način smanjiti troškove ili provoditi inspekcije učinkovitije. Korištenje akreditiranih usluga može također umanjiti potrebu za dodatnim propisima te smanjiti rizik od neželjenih posljedica

Međunarodni sporazumi o akreditaciji osiguravaju regulatorima vjerodostojan okvir za prihvaćanje akreditiranih ispitnih rezultata, inspekcijskih izvješća i certifikata iz inozemstva s jednakom razinom povjerenja kao da se ocjenjivanje sukladnosti provelo u lokalnom gospodarstvu. Akreditacija stoga osigurava pouzdan alat za praćenje i podrška je radu agencija zaduženih za sigurnost hrane i vode za piće.

Za potrošače

Povjerenje potrošača može se zadobiti s pomoću dobara ili usluga koje prate akreditirane potvrde o sukladnosti. Međunarodni sporazumi o akreditaciji osiguravaju da takvi proizvodi i usluge koji se stavljaju na tržište, bez obzira na to iz koje zemlje proizvod potječe, zadovoljavaju norme kvalitete i sigurnosti.

Dodatne obavijesti

Kratki promotivni video možete pogledati na adresi:

<http://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

Daljnje obavijesti o ILAC-ovim sporazumima o uzajamnom priznavanju (MRA) i popis potpisnica sporazuma dostupan je na stranici ILAC-a

<http://www.ilac.org/ilacarrangement.html>

Dodatne obavijesti o IAF-ovim multilateralnim sporazumima (MLA) i popis potpisnica dostupan je na stranicama IAF-a

http://www.iaf.nu//articles/IAF_MEMBERS_SIGNATORIES/4

The IAF Secretariat

Elva Nilsen
28 Chemin Old Chelsea
Box 1811
Chelsea Quebec
Canada J9B 1A0

Phone: +1 (613) 454 8159
Email: iaf@iaf.nu

www.iaf.nu

The ILAC Secretariat

PO Box 7507
Silverwater
NSW 2128
Australia

Phone: +612 9736 8222
Fax: +612 9743 5311
Email: ilac@nata.com.au

www.ilac.org

